

4237933 MSMS/M : สาขาวิชา : ดนตรี ; ศศ.ม.(ดนตรี)

คำสำคัญ : กรณีศึกษา / ดนตรีจีนแต้จิ๋ว / วงดนตรีคลองเตยเหลียงหลักฮึง

ทรงพล สุขุมวาท : ดนตรีจีนแต้จิ๋ว : กรณีศึกษาวงดนตรีคลองเตยเหลียงหลักฮึง (CHAO ZHOU MUSIC : A CASE STUDY OF KLONG TOEY LIANG LAG HENG ENSEMBLE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์, กศ.บ., กศ.ม., ศศ.ม., อนรรฆ จรรย์ยานนท์, ค.บ., M.M., อัมพันธ์ เจริญสุขลาภ (ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องอุปรากรแต้จิ๋ว) 302 หน้า ISBN 974-04-2193-8

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นงานวิจัยเชิงมานุษยดนตรีวิทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวงดนตรีคลองเตยเหลียงหลักฮึง การสืบเนื่องทางโครงสร้างของเพลงแต้จิ๋วและกลวิธีการบรรเลงเครื่องดนตรีวง

ผลการวิจัยพบว่าวงดนตรีคลองเตยเหลียงหลักฮึงเป็นวงดนตรีประเภทซ็องจู้ชนิดหนึ่ง เรียกว่า วง ซ็องจู้ มีนักดนตรีเป็นชาวแต้จิ๋วที่อยู่เมืองไทยมานาน มีเครื่องดนตรีประเภทขลุ่ยได้แก่ ห่วยเต็ก ถังเซียว ประเภทซอได้แก่ ยี่ฮี้ หยี่ฮู้ ฟ่าฮี้ ตั่วผ่า ประเภทฉิมได้แก่ เอียวกิม ประเภทพิณ ได้แก่ ปี่แป้ มีบทเพลงที่ซ็องจู้ ที่เป็นชื่อผู้โบราณของแต้จิ๋ว และยังมีมเล่นมาจนถึงปัจจุบัน เครื่องดนตรี ยี่ฮี้ ถือเป็นเอกลักษณ์ของดนตรีที่ซ็องจู้แต้จิ๋ว

การสืบเนื่องทางโครงสร้างของเพลงที่วงเล่นพบว่าเรเปอร์ทัวร์สำคัญของที่ซ็องจู้มาจากฉวี่ไผ่ ที่เป็นทำนองโบราณสำคัญ ลิวปิ่นและปาปิ่นเป็นชื่อเดียวกันของทำนองฉวี่ไผ่ที่มีโครงสร้าง 68-จังหวะ ฉวี่ไผ่หรือเท้าเขก (ตจ.) เป็นทำนองเพลงชุดมีลักษณะเหมือน suite ทางดนตรีตะวันตก มีวิธีการบรรเลงจากท่อนช้าก่อน ผ่านท่อนกลางแล้วไปท่อนสุดท้ายที่เร็วที่สุด แสดงจังหวะของทำนองเพลงด้วยระบบปิ่นอัน ที่จัดจังหวะ (beat) ให้อยู่ใน meter ซึ่งโดยปกติสามารถระบุได้ด้วย time signature 4/4 2/4 และ 1/4 บันไดเสียงคิงซาลัก ตั้งซาลัก ฮัวซาโหวง คิงซาตั้งลัก และ ฮวงสั่ว ถือเป็นเอกลักษณ์ของดนตรีแต้จิ๋ว

กลวิธีการบรรเลงเครื่องดนตรีวง ที่มีขลุ่ย ซอ พิณ และฉิมนั้น มีเทคนิคต่าง ๆ เฉพาะตัว เช่นขลุ่ย มีการปรับแต่งเชือที่ต้องจัดให้เชือเกิดรอยจับขุ่นที่ละเอียดสม่ำเสมอ ซอมีการใช้คันชักที่ใช้หัวไหล่เป็นจุดหมุนส่งแรงไปที่จุดส่งแรงบริเวณใต้ข้อศอกขวาเล็กน้อย พิณมีการใช้นิ้วมือขวาตีคซึ่งต้องมีการออกแรงและพ่อนแรง ฉิมมีวิธีไม่ฉิม ซาเตียมเจ็ก ที่มีการตีเป็นทำนอง 3 ครั้ง สลับเสียงต่ำคู่แปด 1 ครั้ง เหล่านี้เป็นวิธีที่มีธรรมเนียมปฏิบัติสืบทอดกันมา